

Storbonden Karl Larsen (1881-1957)

Karl Larsen overtog i 1904 Solvanggård, der blev sognets største gård i hans tid. Karl Larsen var tipoldebarn af Lars Nielsen og tilhørte således den slægt, der havde haft stor indflydelse på udviklingen i Farum. Han havde som ung været på Askov Højskole og på Lyngby Landbrugsskole, hvor han havde lært om nye driftsmetoder og ny teknologi, hvilket fik betydning for driften af gården. I 1907 giftede han sig imod forældrenes ønske med en skolelærers datter, Inger Olsen. Hermed brød han den tradition, der siden arvefæstets indførelse havde betydet, at ægteskabets mellem to unge skulle sikre, at gårdene forblev i gårdmandsslægternes eje. Da Solvanggård brændte i 1908, blev den ikke opbygget i traditionel stil, men stuehuset blev bygget som en moderne stor villa, og blev et ydre tegn på de ændringer, der var på vej i stationsbyen Farum. I stuehuset blev der indrettet en repos, der fungerede som kontor, i stuen. Den nye tids bonde var også optaget af boglige og administrative sysler.

Solvanggårds stuehus efter branden. Furesø Arkiver

Inger og Karl Larsen i "kontoret". Furesø Arkiver.

Karl Larsen første bestyrelsespost var i Farum Foredragsforening, hvor han fra 1905 var med til at sætte datidens væsentlige emner til debat. Der blev inviteret forfattere, globetrotter og andre til Farum, der kunne bibringe oplysning om de nye tider til sognet – en oplysning som Karl Larsen selv havde fået som højskoleelev. Siden blev han medlem af 37 bestyrelser, der på forskellige vis havde betydning for Farum. Han gik naturligvis ind i sognepolitik og blev opstillet på Landlisten, der repræsenterede de traditionelle landmænd mod det nye borgerskab i stationsbyen. I 1915 brød Karl Larsen med denne liste og tog initiativet til stiftelsen af en konservativ vælgerforening, som sidenhen skulle blive stationsbyborgernes politiske basis i perioden 1921 -1962.

Karl Larsen blev som konservativ sognerådsformand i perioden 1921-29 og derefter medlem af sognerådet indtil 1943. I den periode fik han bl.a. stor betydning for et moderne skolevæsen, der kunne tilbyde Farums Sogns unge samme muligheder som børn i byerne. I 1924 indviedes en ny kommuneskole, og samtidig fik den private skole, hvor han også var involveret, retten til at føre eleverne til mellem- og realksamen.

FARUM OG OMEGN

12 Fodture og 1 Kort
Søndagsture - Selskabsrejser
Ferie - Weekend - Landophold.

UDGIVET AF
TURISTFORENINGEN FOR FARUM
OG OMEGN

Han sad i mange år i bestyrelsen for Slangstrupbanen og kæmpede for dens overlevelse, da han om nogen havde forståelse for dens betydning for sognets udvikling. Han stiftede desuden Farum Turistforening og udgav et lille fint hæfte med forslag til ture i området.

Selv nøjedes han ikke med at være turist i nærområdet, men rejste i 1920 til England, Belgien, Frankrig og Tyskland som reporter for Frederiksborg Amts Avis. Hans beskrivelser af forholdene i de besøgte lande viser, at han fik et større udsyn på verden omkring sig, samtidig med at hans rødder i en bondeslægt også skinner igennem, da hans reportager indeholder mange iagttagelser om landbruget i de pågældende områder sammenlignet med det, han kender fra Farum.

Under rejsen fik han også købt sig en fransk bil, en Renault, som ankom få måneder efter hans hjemkomst. Han havde nu fået sig en personbil, som kunne måle sig med de fleste i både købstad og hovedstad. Karl Larsen blev om nogen den person, der både rummede den traditionelle bonde og den fremtidige borger i sig. Han brød gang på gang med gårdejerklassens traditioner, men forblev, som Zip Sane skriver ” en bonde i hjertet”.

Han var sig bevidst, at han var 6. generation som ejer af Solvang og en del af en stor bondeslægt. Det kom bl.a. frem i hans store arbejde med at skrive et 3 binds værk om Farums historie. I indledningen nævner han bl.a. sin tipoldefars dagbog som inspiration. Han slutter sin beskrivelse af Lars Nielsen med følgende ord: ”Også Frugtavl – navnlig med Kirsebær – forsøgte han, og naar Farumegnen i forrige Aarhundrede blev bekendt for sine Kirsebær, de saakaldte Maajbær, skyldes det i første række Lars Nielsen, idet de Gaarde, der fornemmelig dyrkede Kirsebær, var i hans Slægts Eje; paa ”Solvang” var der saaledes i min Barndom endnu over 100 Kirsebærtræer”. Omkring 1800 havde Lars Nielsen været en foregangsmand blandt egnens bønder i overgangsperioden fra fæste- til selvejerbonde, en rolle som Karl Larsen 100 år efter påtog sig i overgangsperioden fra bonde til borger.

Inger og Karl Larsen på tandem. Furesø Arkiver

Udarbejdet på grundlag af bogen, Henrik Zip Sane: Stationsbyborgeren – en skabelsesberetning. Farum Arkiver og Museum, 1996.

Signe Thomsen, april 2017